

IX ҚУРУЛТОЙ ҚАРОРИ

2025 йил 1 ноябрь

№ IX-11

Тошкент ш.

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси фаолиятининг 2026-2030 йилларга мўлжалланган стратегик йўналишлари тўғрисида

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси фаолиятининг 2026-2030 йилларга мўлжалланган стратегик йўналишлари лойиҳаси юзасидан ахборотни эшитиб ҳамда муҳокама қилиб, Қурултой делегатлари томонидан билдирилган таклиф ва мулоҳазаларни эътиборга олиб, **IX Қурултой**

Қ А Р О Р Қ И Л А Д И:

1. Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси фаолиятининг 2026-2030 йилларга мўлжалланган стратегик йўналишлари (кейинги ўринларда - Стратегик йўналишлар) тасдиқлансин (илова қилинади).

2. Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Бош кенгашига:

Стратегик йўналишларда белгиланган мақсад ва вазифаларни амалга ошириш бўйича ҳар йили “йўл хариталари” (чора-тадбирлар режалари) тасдиқланишини таъминлаш ва ижросини қатъий назоратга олиш;

Стратегик йўналишларда касаба уюшмалари ташкилотлари томонидан олиб борилаётган ишлар мунтазам равишда ўрганиб борилишини, натижалари Бош кенгаш ва Ижроия қўмита мажлисларида кўриб чиқилишини таъминлаш;

ўтказилган ўрганишлар натижасига кўра Стратегик йўналишларда белгиланган мақсад ва вазифаларни рўёбга чиқаришга тўсқинлик қилаётган тизимли омилларни аниқлаш ҳамда бартараф этиш бўйича аниқ чораларни кўриш вазифалари топширилсин.

3. Касаба уюшмалари Республика кенгашлари, Федерациянинг Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар Кенгашлари:

Стратегик йўналишларни расмий веб-сайтларга жойлаштирсин, шунингдек тизимдаги ҳар бир бошланғич ташкилот, туман, шаҳар ва ҳудудий бўлинмага етказсин;

барча даражадаги касаба уюшмалари ташкилотларида Стратегик йўналишларда белгиланган вазифалардан келиб чиқиб аниқ муддатли ва манзилли чора-тадбирлар белгиланиши чораларини кўрсин ҳамда ижросини қатъий назоратга олсин;

Стратегик йўналишларни амалга ошириш борасида олиб борилаётган ишлар ҳақида касаба уюшмалари ташкилотлари раҳбарларининг ахборотларини чуқур таҳлиллар асосида, тегишли коллегиял органлари мажлисларида мунтазам равишда эшитиб борсин;

Стратегик йўналишлар доирасида амалга оширилаётган ишлар тўғрисида оммавий ахборот воситалари, расмий веб-сайтлар, ижтимоий тармоқлар орқали касаба уюшмалари аъзоларига холис ва тўлиқ маълумот етказилишини таъминласин;

қуйи касаба уюшмалари ташкилотларининг Стратегик йўналишларда белгиланган вазифаларни бажариш борасидаги фаолиятларини йўналтириб ва мувофиқлаштириб борсин, уларга амалий ҳамда услубий ёрдам кўрсатсин.

4. Ушбу қарор “Ишонч” ва “Ишонч-Доверие” газеталарида чоп этилсин.

Раислик қилувчи

 К.Рафиков

**Ўзбекистон касаба уюшмалари
Федерацияси IX Қурултойининг
2025 йил 1 ноябрдаги IX-11-сонли
қарорига илова**

**Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси фаолиятининг
2026-2030 йилларга мўлжалланган
СТРАТЕГИК ЙЎНАЛИШЛАРИ**

I. Кириш

Миллий касаба уюшмалари ҳаракатининг демократик ва мустақил кучларини бирлаштирган Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси (кейинги ўринларда – *Федерация* деб юритилади) касаба уюшмалари ҳаракатининг 120 йиллик анъаналарига ўзининг содиқлигини таъкидлаб, барча жойларда меҳнаткашларнинг қонуний ҳуқуқлари ҳурмат қилиниши ва муносиб меҳнат тамойиллари таркиб топиши мамлакат ривожланишининг зарурий шарти эканига қатъий ишонган ҳолда, ўз фаолиятининг келгуси беш йилга мўлжалланган мазкур Стратегик йўналишларини эълон қилади.

Федерация Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раҳбарлигида миллий тараққиётнинг янги босқичида мамлакатимизни барқарор иқтисодий ўсиш орқали даромади ўртачадан юқори бўлган давлатлар қаторидан ўрин олишига йўналтирилган ислоҳотларни қўллаб-қувватлайди.

Зеро, бу ислоҳотлар натижасида халқимизнинг қудратли Янги Ўзбекистонни барпо этиш бўйича хоҳиш-иродасини рўёбга чиқариш, ҳар бир фуқарога ўз салоҳиятини ривожлантириш учун барча имкониятларни яратиш, соғлом, билимли ва маънавий баркамол авлодни тарбиялаш, глобал ишлаб чиқаришнинг муҳим бўғинига айланган кучли иқтисодиётни шакллантириш, адолат, қонун устуворлиги, хавфсизлик ва барқарорликни кафолатли таъминлаш мақсадларига эришилади.

2021-2025 йиллар давомида халқимизнинг ақл-заковати, куч-қудрати ва салоҳиятига таяниб, бу йўлда салмоқли натижаларга эришилди.

2023 йил 30 апрелда ўтказилган референдумда умумхалқ овоз бериш орқали Ўзбекистон Республикасининг янги таҳрирдаги Конституцияси қабул қилинганлиги Янги Ўзбекистонни барпо этишнинг конституциявий асосларини мустаҳкамлашга хизмат қилди.

Янги таҳрирдаги Конституцияга мувофиқ ўтказилган президентлик сайлови яна бир бор жамиятимизнинг ҳамжиҳатлиги ва сиёсий етуклиги, Янги Ўзбекистонни барпо этиш йўлида амалга оширилаётган ислоҳотларни халқимиз тўлиқ қўллаб-қувватлаганидан далолат бермоқда.

Сўнги 5 йилда Халқаро меҳнат ташкилотининг 8 та конвенцияси қонун ҳужжатлари ва амалиётга имплементация қилингани, янги таҳрирдаги Меҳнат кодекси, давлат фуқаролик хизматчилари меҳнатини тартибга солиш, гендер аудитни ўтказиш, юридик шахс мақомига эга бўлмаган касаба уюшмалари ташкилотларини ҳисобга қўйиш борасидаги қонунлар, Ўзбекистон Республикаси Президентининг қатор фармон ва қарорлари қабул қилингани фуқаролик жамияти ва давлатни ривожлантиришдаги долзарб вазифалар ечимини топишда касаба уюшмаларининг ролини анча кучайтирди.

Кучли иқтисодий ва ижтимоий сиёсат мамлакат тараққиётининг гарови эканини эътироф этиб, Федерация келгуси даврда ҳам Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан илгари сурилган **“Инсон манфаатлари ҳамма нарсадан устун”** шиори остида фаолият юритишни давом эттиради.

Федерация миллий ва халқаро касаба уюшмалари ҳаракатининг асосий тамойил ва мақсадлари - ходимларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишга содиқлигини тасдиқлаган ҳолда, бу мақсадларга эришиш учун мамлакатимиз Конституцияси ва қонунлари билан белгиланган ҳуқуқий майдон доирасида ҳаракат қилади.

Федерация ва унга аъзо ташкилотлар **муносиб меҳнат ва ижтимоий адолат тамойиллари** қарор топиши ҳамда ички сиёсатнинг шаклланишида инobatга олиниши учун қулай ижтимоий-иқтисодий шарт-шароитлар яратилишига эришиш йўлидаги саъй-ҳаракатларини давом эттиради.

Федерация замон талабларига мос равишда янги глобал муаммолар меҳнат кишилари аҳволига салбий таъсир кўрсатишининг олдини олиш бўйича пухта ўйланган чора-тадбирлар ишлаб чиқилишига ҳамisha кўмаклашиб боради.

Янгиланган демократик Ўзбекистонни бунёд этишда, озод ва обод ҳаёт қуришда, **“Ўзбекистон 2030”** ҳамда **“Камбағалликдан фаровонлик сари”** дастурлари ижросида фаол иштирок этиш, касаба уюшмаларининг жамиятда тутган ўрни ва мавқеини янада ошириш, халқаро касаба уюшмалари ҳаракатига етакчилик қилиш каби олий мақсадлар Федерация фаолиятининг асосий йўналишларидир.

Уставда белгилаб қўйилган мақсад ва вазифаларни амалга ошириш жараёнида касаба уюшмалари ҳаракатининг мавжуд салоҳиятидан фойдаланиш, ижтимоий мулоқотни ривожлантириш ва халқаро бирдамлик ғояларига содиқлигини намоён этган ҳолда, Федерация ва унга аъзо ташкилотлар 2026-2030 йиллар мобайнида қуйидаги асосий йўналишлар ижросига қаратилган саъй-ҳаракатларини бирлаштиради.

II. Мамлакатда амалга оширилаётган кенг кўламли ислохотларда касаба уюшмаларининг иштироки

Федерация “Ўзбекистон - 2030” стратегиясида Миллий иқтисодий таъминлаш жадал ривожлантириш ва юқори ўсиш суръатларини таъминлаш борасида белгилаб берилган чора-тадбирлар ўз вақтида ва сўзсиз бажарилишига ҳар томонлама кўмаклашади.

Ҳар бир инсон учун ижтимоий-иқтисодий тараққиёт медаларидан баҳраманд бўлиш имкониятларини таъминловчи, муносиб меҳнат ва ижтимоий адолат тамойилларини илгари сурувчи ижтимоий-иқтисодий сиёсат шаклланишига қаратилган ҳар қандай ташаббуслар қўллаб-қувватланади.

Федерация, унга аъзо ташкилотлар **яратилган миллий маҳсулотнинг адолатли тақсимланишини таъминлашга, солиқ тизими самарадорлигининг оширилишига** қаратилган саъй-ҳаракатларни қўллаб-қувватлайди.

Миллий бозорларнинг ташқи таъсирга очиқлиги, ишлаб чиқариш қувватлари ҳаракатланиши ва жойлаштирилишида чегараларнинг очилиши, меҳнат ресурслари ҳаракатчанлиги ошириб бориши каби омиллар таъсири кучайиб бораётган бугунги шароитда **касаба уюшмалари меҳнаткашлар манфаатлари йўлида, уларга ижтимоий кафолатларни таъминлашда давлатнинг мувофиқлаштирувчи ролини қўллаб-қувватлайди.**

Федерация иқтисодийнинг реал секторини жадал ривожлантириш, саноатни ва ташқи савдони диверсификация қилиш, ишлаб чиқаришни модернизациялаш, тайёр маҳсулот экспортини рағбатлантириш билан бир қаторда маҳаллий ишлаб чиқарувчиларни таъсирчан ҳимоя қилиш чораларини жорий этиш ҳисобига миллий иқтисодий рақобатбардошлиги ва барқарорлигини ошириш тарафдоридир.

Бунда “Яшил иқтисодий” ва “Сунъий интеллект” технологияларини барча соҳаларга фаол жорий этиш, иқтисодийнинг энергия самарадорлигини ошириш, рақамли иқтисодий асосий “драйвер” соҳага айлантириш, мамлакатда инвестиция муҳитини янада яхшилаш ва унинг жозибдорлигини ошириш, тадбиркорлик фаолиятини ташкил қилиш ва доимий даромад манбаларини шакллантириш учун шароитлар яратиш муҳим аҳамият касб этади.

Федерация Ҳукуматнинг ижтимоий-иқтисодий соҳадаги устуворликларини ёқлайди, зеро, уларда ҳар томонлама ва барқарор иқтисодий ўсиш негизда мамлакатимиз ҳар бир фуқаросининг юксак турмуш даражаси ва сифатини таъминлашга қаратилган, экспортга йўналтирилган бозор иқтисодий шакллантириш мақсад қилиб қўйилган.

Федерация иқтисодиётда таркибий ўзгаришларнинг сифат жиҳатидан янги босқичга кўтаришни қўллаб-қувватлаган ҳолда, саноатни ва қишлоқ хўжалигини самарали ривожлантириш ва жойлаштиришга, инвестицияларни жалб қилиш учун янги имкониятлар яратилишига кўмаклашади.

Айни пайтда, ислохотлар самарасини янада кўтариш учун Федерация қуйидагиларга алоҳида эътибор қаратиш керак деб ҳисоблайди:

- инклюзив иқтисодий институтлар таъсирини янада кенгайтириш;
- солиқ тизимини такомиллаштириш, солиқлар адолатли, прогрессив ва манзилли бўлишини таъминлаш;
- иқтисодиётнинг стратегик жиҳатдан муҳим, етакчи тармоқларини давлат назорати остида қолдириш;
- хусусийлаштириш жараёни ижтимоий масъулият билан уйғун ҳолда олиб борилишига, ижтимоий инфратузилма объектларининг профили сақлаб қолинишига эришиш;
- коррупция, непотизм ва манфаатлар тўқнашуви каби иллатлар билан муросасиз кураш олиб бориш.

III. Меҳнат соҳасини ва касаба уюшмалари фаолиятини тартибга солувчи қонунчилик ҳужжатларини такомиллаштиришда иштирок этиш

Федерациянинг ҳуқуқни қўллаш соҳасидаги фаолияти ходимларнинг фуқаро сифатидаги ҳуқуқ ва эркинликларига, меҳнатга оид ҳуқуқларига риоя этилишини ҳамда касаба уюшмалари мустақиллигини таъминлашга йўналтирилгандир.

Федерация, унга аъзо ташкилотлар касаба уюшмалари фаолияти мустақамланиши ва такомиллаштирилишига, меҳнат қонунчилигини ислоҳ қилишда, шу жумладан, Меҳнат кодекси ва касаба уюшмалари тўғрисидаги қонун ҳужжатларини такомиллаштиришда, ходимлар ва касаба уюшмаларининг ҳуқуқлари кенгайтирилишига эришиб борадилар.

Ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича норма ижодкорлиги ишларида ўз иштирокининг шакл ва услубларини янада такомиллаштириш мақсадида Федерация:

Олий Мажлис Қонунчилик палатасида ўзининг доимий вакиллари институтини жорий этиш юзасидан таклиф киритади;

янги қабул қилинаётган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳалари Федерация, унинг аъзо ташкилотлари билан мажбурий тарзда келишиб олинишига оид тартиб-таомилни қатъий белгилаш мақсадида **норматив негизни қайта кўриб чиқиш** ташаббусини илгари суради;

норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни тайёрлаш, уларни жамоатчилик ва гендер экспертизасидан ўтказишда касаба уюшмаларининг иштироки

таъминланишига, ходимларнинг ҳуқуқларини ҳамда қонуний манфаатларини чекловчи ёхуд уларни рўёбга чиқаришга тўсқинлик қилувчи ҳужжатларни ўзгартириш ёки бекор қилиш тўғрисида тавсиялар ва сўровномалар киритилишига эришади.

Меҳнат бозори эгилувчанлигини кенгайтиришга бўлган эҳтиёж ортиб бораётганини ҳисобга олиб, шаклланаётган янгича меҳнат муносабатларида меҳнаткашларнинг эксплуатацияси кучайиши, уларнинг ҳуқуқ ва кафолатлари даражаси пасайиб кетишининг олдини олиш мақсадида Федерация ижтимоий-меҳнат соҳасидаги қонун ҳужжатларини такомиллаштириш бўйича киритилаётган таклифларга биринчи галдаги эътиборини қаратади.

Шу мақсадда Федерация Халқаро меҳнат ташкилотининг қуйидаги конвенциялари ратификация қилинишини зарур деб ҳисоблайди:

Ижтимоий таъминотнинг энг кам нормалари тўғрисидаги 102-сон;

Энг кам иш ҳақини ўрнатиш тўғрисидаги 131-сон;

Ҳамшираларнинг бандлиги ҳамда меҳнат ва турмуш шароитлари тўғрисидаги 149-сон;

Меҳнат статистикаси тўғрисидаги 160-сон;

Меҳнат гигиенаси хизматлари тўғрисидаги 161-сон;

Иш берувчи тўловга қобилиятсиз бўлган тақдирда меҳнаткашларнинг талабларини ҳимоя қилиш тўғрисидаги 173-сон;

Касаначилик тўғрисидаги 177-сон;

Оналикни муҳофаза қилиш тўғрисидаги 1952 йилги конвенцияни қайта кўриб чиқиш тўғрисидаги 183-сон;

Қишлоқ хўжалигида меҳнат хавфсизлиги ва гигиенаси тўғрисидаги 184-сон.

Қонун ҳужжатлари тўғридан-тўғри амал қилишини ҳамда амалиётда бир хил қўлланилишини таъминлаш, уларни турли талқин қилишга барҳам бериш мақсадида фуқаролик институтлари фаолиятини тартибга солувчи барча норматив-ҳуқуқий нормаларни жамлаган ҳолда **Ўзбекистон Республикасининг “Фуқаролик институтлари тўғрисида”ги кодексини** ишлаб чиқиш ташаббуси илгари сурилади.

Касаба уюшмаларининг **норма ижодкорлиги ишларида иштирок этиш ҳуқуқини мустаҳкамлаш, меҳнат муносабатларини тартибга солишдаги ваколатларини аниқлаштириш** мақсадида Ўзбекистон Республикасининг “Касаба уюшмалари тўғрисида”ги Қонунига тегишли ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш бўйича таклифлар ишлаб чиқилади. Бундан ташқари мазкур қонунда, хорижий тажрибадан келиб чиққан ҳолда,

ташкilotларда касаба уюшмаларининг “Вакиллик” институтини назарда тутиш бўйича иш олиб борилади.

Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат кодексига **касаба уюшмалари ва уларнинг аъзоларига берилган кафолатларни кенгайтириш** мақсадида қўшимча ва ўзгартиришлар киритиш ташаббуси илгари сурилади. Бунда жамоа шартномаларининг амал қилиш доирасини аниқлаштириш ҳамда касаба уюшмаларининг жамоавий ҳаракат қилиш ҳуқуқини қонунийлаштиришга алоҳида эътибор қаратилади.

Федерация келгусида ҳам **ижарага олинган меҳнат қонунан тақиқланишини** ёқлайди ҳамда **ижтимоий ҳимоя ва ижтимоий суғурта тизимлари барча фуқароларга**, шу жумладан, мардикорлар, ўзини ўзи банд қилганлар, аутсорсинг, аутстаффинг, фриланс шартларида ишлаётган ходимлар, шунингдек, вақтинчалик, мавсумий, масофавий, платформалик ва беқарор бандликнинг бошқа кўринишларида банд бўлганларга нисбатан татбиқ этилиши бўйича ҳар қандай норма ижодкорлиги ташаббусларини қўллаб-қувватлайди.

Федерация ва унга аъзо ташкilotлар - меҳнат қонунчилигининг ҳимоявий ва тартибга солувчи функциялари мустақамланиши ҳамда кенгайтирилиши, самарали ҳуқуқни қўллаш амалиёти воситасида **норасмий ва ҳимояланмаган меҳнатга чек қўйилиши, болалар меҳнати ва мажбурий меҳнатга барҳам берилиши тарафдори.**

Халқаро меҳнат ташкilotида эришилган яқдиллик асосида Федерация меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорини белгилаш мезонлари сифатида **“истеъмом саватчаси”** ва **“тирикчилик учун зарур энг кам миқдор”** тушунчаларини қонуний тартибга солиш бўйича норматив-ҳуқуқий ҳужжат қабул қилинишига эришиш чораларини кўради.

Бундан ташқари, “Ижтимоий суғурта тўғрисида”ги ҳамда “Мажбурий тиббий суғурта тўғрисида”ги тўғридан-тўғри амал қилувчи қонунларни ишлаб чиқиш ва қабул қилиш юзасидан таклифлар киритилади.

Фуқароларга **бепул ҳуқуқий ва консултатив ёрдам кўрсатилишини кенгайтириш**, ижтимоий тармоқларда ахборот каналларини ҳамда “Ишонч телефон”лари тармоғини кўпайтириш, шунингдек, сайёр қабуллар ташкил этиш орқали аҳоли билан ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича **Қайта алоқа механизмини янада такомиллаштириш** чоралари кўрилади.

Федерация, унга аъзо ташкilotлар **касаба уюшмаларининг жамоавий ҳаракатлари самарадорлигини янада ошириш**, ходимларнинг қонуний ҳуқуқ ва манфаатлари ҳимоясини кучайтириш борасидаги стратегия ва тактикани белгилаш, ижтимоий-меҳнат муносабатларини ҳуқуқий тартибга солиш соҳасида келишилган позицияни ишлаб чиқиш, ушбу

масалалар бўйича қонун чиқарувчи ва ижро ҳокимияти органлари билан ҳамкорлик натижадорлигини юксалтириш мақсадини баён этади.

Касаба уюшмалари **халқаро ва миллий меҳнат стандартларини тарғиб қилиш**, ҳуқуқни қўллаш амалиётини такомиллаштириш, ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтириш бўйича тарғибот фаолиятини тубдан яхшилашга ҳар томонлама кўмаклашади.

IV. Ходимларнинг меҳнат соҳасидаги ҳуқуқларини ҳимоя қилиш

Федерация иш берувчилар томонидан меҳнат ва меҳнатни муҳофаза қилиш қонунчилигига риоя этилиши устидан касаба уюшмалари **жамоатчилик назоратининг шакл ва услубларини ривожлантириш ҳамда такомиллаштириш, ушбу йўналишда илғор тажрибани умумлаштириш ҳамда кенг ёйиш ишларини давом эттиради.**

Фуқароларнинг касаба уюшмаларига аъзо ёки аъзо эмаслигидан қатъи назар, уларнинг меҳнат муносабатларидаги ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларига риоя этилиши устидан **жамоатчилик назоратини йўлга қўйишда касаба уюшмалари инспекциялари ҳал қилувчи аҳамиятга эга.**

Касаба уюшмалари инспекциялари давлат меҳнат инспекциясига муқобил ёки қарама-қарши институт эмас ва у билан ўз муносабатларини **ўзаро ҳурмат, бири бирини тўлдириш ва конструктив ҳамкорлик тамойиллари асосида қуради.**

Улар прокуратура органлари, давлат назорати (текшируви)нинг бошқа органлари, давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари билан яқиндан ҳамкорлик қилади.

Касаба уюшмалари инспекциялари юридик ва жисмоний шахслардан келиб тушган мурожаатларда келтирилган важларни ўрганиш, таҳлил қилиш ва умумлаштириш ишларига биринчи галдаги эътиборни қаратади. Бинобарин, ҳар бир мурожаатни кўриб чиқиш ишлари қонун билан белгиланган муддатларда ўз мантиқий яқунига етказилиши зарур.

Фуқароларнинг меҳнат қилиш, муносиб ва бехатар меҳнат шароитларига эга бўлиш, ишсизликдан ҳимоя қилинишга бўлган конституциявий ҳуқуқларини таъминлаш мақсадида ходимларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқ ва манфаатларига тааллуқли бўлган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ҳамда техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатларга риоя этилиши устидан жамоатчилик назорати ўтказиб борилади.

Аниқланган камчиликларнинг бартараф этилиши, барча жойларда қонун устуворлигини қарор топтириш ва иш ўринларида талаб этиладиган санитар-гигиеник шароитлар яратилиши чоралари ўз вақтида кўриб борилади.

Касаба уюшмалари инспекциялари ходимларнинг ўз меҳнат вазифаларини бажариши билан боғлиқ ҳолда меҳнатда майиб бўлиши, касб касаллигига чалиниши ёки соғлиғига бошқача тарзда шикаст етиши муносабати билан етказилган зарарнинг ўрни адолатли қопланиши борасидаги ҳуқуқларини амалга оширилишига интилади.

Шу билан бир қаторда, касаба уюшмалари инспекцияси жазолаш органларининг вакиллари эмас, балки жамоатчилик назоратини амалга ошириб, қонун бузилишларини барвақт аниқлаш ва уларни тезкор бартараф этиш ҳамда бу борада иш берувчиларга кўмаклашишга биринчи галдаги эътиборни қаратади.

V. Ижтимоий мулоқот ва ижтимоий шерикликни ривожлантириш

Федерация Халқаро меҳнат ташкилоти томонидан илгари сурилган **Муносиб меҳнат концепциясини** қўллаб-қувватлайди. Ҳолбуки, муносиб меҳнат ижтимоий, иқтисодий ва экологик ривожланишнинг ўзаги сифатида ўзини намоён қилиши баробарида глобаллашув шароитида мувозанат ва ижтимоий адолатни таъминлашда муҳим роль ўйнайди. Зеро, ҳозирги замон дунё маданияти ўсиш ва ривожланиш билан боғлиқ муаммоларга янада барқарор ва адолатли ёндашувни талаб этмоқда.

Федерация ва унга аъзо ташкилотлар мамлакат ривожланишининг муносиб меҳнат ғоясига асосланган янги моделини шакллантиришда **уч томонлама ижтимоий мулоқотнинг ҳал қилувчи ролини** таъкидлайди.

Ижтимоий шериклар билан ҳамкорликни такомиллаштириш, ижтимоий мулоқотнинг энг яхши амалиётини ўрганиш ва кенг ёйиш, **жамоа келишувлари ва шартномалари билан меҳнаткашларнинг кенг қатламлари қамраб олинишига эришиш, жамоавий меҳнат низоларини маърифий йўл билан ҳал этиш** ишлари давом эттирилади.

Глобал иқтисодиёт муаммолари кескинлашуви ва унинг нотекислиги, меҳнат ва капитал ўртасидаги зиддиятлар ортиб бориши ижтимоий мулоқот жараёни мураккаблашувига олиб келаётганини англаган ҳолда, Федерация, унга аъзо ташкилотлар меҳнат аҳлининг ҳуқуқ ва манфаатларини мудофаа қилиш йўлида ўзларининг ҳамжиҳатлиги, уюшқоқлиги ва бирдамлигига катта эътибор қаратади.

Касаба уюшмалари **ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича республика ва ҳудудий уч томонлама комиссиялар ишини жонлантиришни**, уларни ижтимоий-меҳнат соҳасидаги давлат сиёсатини шакллантиришга таъсир кўрсата оладиган ҳақиқий кучга айлантиришни ёқлайди.

Шу билан бир қаторда, Ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича республика уч томонлама комиссиясининг мақомини янада кўтариш

мақсадида унинг таркибида асосий ишдан озод қилинган раис ва аппарат ходимлари учун штат бирликларини жорий этиш бўйича таклиф киритилади.

Федерацияга аъзо ташкилотлар тармоқлар, ҳудудлар ва ташкилотлар миқёсида ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича доимий фаолият юритувчи комиссияларни шакллантиришга ва уларнинг ишини фаоллаштиришга ёрдам беради.

Касаба уюшмалари бошланғич ташкилотлар ишини енгиллаштириш учун **жамоа музокараларининг янада марказлашувини**, Бош ва тармоқ жамоа келишувлари меъёрий жиҳатдан мустақамланишини ёқлайди.

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар, тармоқ кластерлари, қурилиш ташкилотлари, фермер хўжаликлари, кичик бизнес субъектлари, платформа иқтисодиёти субъектлари, шунингдек мавсумий меҳнат жамоаларида жамоа музокараларини ташкил этишга алоҳида эътибор қаратилади.

Федерация ва унга аъзо ташкилотлар касаба уюшмаларига бўлиши мумкин босимнинг ҳар қандай шаклларида, айрим давлат бошқаруви органлари ва иш берувчилар уюшмаларининг ижтимоий шериклик кўламини пасайтириш истагига қарши туради.

Касаба уюшмалари ижтимоий мулоқотнинг ажралмас қисми, ижтимоий-иқтисодий ривожланишнинг аниқ ечимларини ишлаб чиқиш жараёнининг доимий иштирокчиси бўлиб қолишини таъминлаш чоралари кўрилади.

Трансмиллий корпорациялар (ТМК) билан ижтимоий мулоқотни ривожлантириш касаба уюшмалари фаолиятининг муҳим йўналиши бўлиб қолаверади.

ТМК корхоналарида ижтимоий-меҳнат соҳасидаги миллий қонунчилик бузилишининг олдини олиш, касаба уюшмаси ташкилотларини ташкил этилишига ва фаолият кўрсатишига тўсқинлик қилиш, жамоа келишувлари ва шартномаларини тузиш мақсадида касаба уюшмалари Бош жамоа келишувига, давлат ва хорижий инвесторлар ўртасидаги шартномаларга тегишли қоидаларни киритишга ҳаракат қилиб, миллий қонунчиликка риоя этилишини тарғиб қилади.

Касаба уюшмалари ижтимоий шериклик самарадорлигини муттасил ошириб боришни ёқлаб чиқади, бунинг учун **барча жамоа келишувлари ва шартномаларининг лойиҳалари жамоатчилик экспертизасидан ўтказилиши**, ягона музокара жараёни қоидаларига биноан тармоқ жамоа келишувлари ва жамоа шартномалари тузилишининг кетма-кетлигига қатъий риоя этилиши учун зарур чораларни кўради.

Қарорлар қабул қилиш жараёнига касаба уюшмаларининг таъсирини таъминлаш учун **Вазирлар Маҳкамасининг мажлисларида ходимларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқ ва манфаатларига тааллуқли бўлган масалалар кўриб чиқиладиганда Федерация вакилларининг иштироки ташкил этилади.**

Касаба уюшмалари фаоллари ва иш берувчилар иштирокида Ҳукумат, вазирликлар, идоралар вакилларининг энг долзарб ижтимоий-иқтисодий масалалар муҳокамасига бағишланган **жамоатчилик эшитувлари** ҳар йили ўтказиб борилади.

VI. Аҳоли бандлигини таъминлашга кўмаклашиш

Ўзбекистонда меҳнат бозори институционал жиҳатдан жадал ривожлантирилмоқда, аҳоли бандлигини таъминлаш соҳасида аниқ тизим яратилиб, унинг самарали ишлаши таъминланмоқда.

Айни пайтда, касаба уюшмалари иқтисодий ўсишни рағбатлантириш, одамларнинг турмуш даражасини ошириш, ишсизлик ва тўлиқсиз бандликни тугатиш мақсадида Ҳукумат **тўлиқ, самарали ва эркин танланган бандликка кўмаклашишга қаратилган сиёсатни амалга ошириши, ишсизларни касбий тайёрлаш ва қайта тайёрлаш тизимининг такомиллаштириши** лозим деб ҳисоблайди.

Бугунги кунда расмий секторда кўпроқ янги иш ўринларини ташкил этиш, меҳнат миграцияси оқимларини оптималлаштириш, “яшил иқтисодиёт”га ўтиш ва сунъий интеллект жорий этилиши натижасида иқтисодиёт секторларидан бўшатиб олинган шахсларни ишга жойлаштириш талаб этилади.

Федерация, унга аъзо ташкилотлар **меҳнат бозорида фаол сиёсат юритиш**, муносиб иш ҳақи ва хавфсиз меҳнат шароитларини таъминловчи барқарор иш ўринларини барпо этиш, **яратилган янги иш ўринларига қабул қилинган фуқароларнинг меҳнат ҳуқуқларини таъминлаш** борасида Ҳукуматга максимал даражада кўмаклашади.

Бўш иш ўринлари ярмаркаларини ўтказиш ва вақтинча банд бўлмаган фуқароларни ишга жойлаштириш бўйича бандликка кўмаклашиш марказлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари билан яқиндан ҳамкорлик қилиш ишлари давом эттирилади.

Касаба уюшмалари ва уларнинг бўлинмалари **меҳнат бозорида тенг шароитларда рақобат қила олмайдиган, иш топишда қийналаётган шахсларни ишга жойлаштириш учун иш ўринлари энг кам миқдорини белгилаш** дастурларини ишлаб чиқиш ва амалга оширишда иштирок этади, бунда, айниқса, таълим муассасалари битирувчилари, ногиронлар, ёлғиз ота-оналар ва аҳоли ижтимоий заиф қатламларининг бошқа тоифаларини

ишга жойлаштиришга алоҳида эътибор қаратилади, бу борадаги **норматив негизни такомиллаштириш** бўйича таклифлар киритилади.

Норасмий иқтисодиёт ва сохта “ўзини ўзи банд қилиш” кўлами ошиб бораётганидан ўз хавотирини тасдиқлаган ҳолда, Федерацияга аъзо ташкилотлар **норасмий иқтисодиётдан расмий иқтисодиётга** мумкин қадар кўпроқ меҳнаткашлар ўтказилишига ҳар томонлама кўмаклашади, уларнинг қонун ҳужжатлари билан тартибга солинадиган меҳнат муносабатларига тўлиқ интеграциялашувига, касаба уюшмалари сафига киришига, ижтимоий ҳимоя ва ижтимоий суғурта тизимлари билан қамраб олинишига интилади.

Бу борада биринчи навбатда иқтисодиётнинг айрим тармоқлари (чакана савдо, умумий овқатланиш, қурилиш, фермер хўжаликлари) корхоналарида ишлаётган ходимлар сони ва меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг қонунчилик билан белгиланган энг кам меъёрларига риоя этилишини иш берувчилардан қатъий талаб қилиш кампанияси олиб борилади.

Бандликнинг ностандарт турлари меҳнат бозори эгилувчанлигини ошириши ҳисобига аҳолини иш билан таъминланиш даражасини кўтаришга муайян ҳисса қўшиши мумкинлигини ҳисобга олиб, Федерация ва унга аъзо ташкилотлар **ностандарт тарзда банд бўлган ходимларга нисбатан ҳам ижтимоий ҳимоя ва ижтимоий суғурта тизимлари татбиқ этилишига** эришишни ўз олдига мақсад қилиб қўйган.

Федерация касаначилар, спортчилар, мавсумий ва вақтинча ходимлар, уй ишчилари, ижодий ва педагогик ходимлар, транспорт ходимлари, якка тартибдаги тадбиркорлар ёллаган ишчилар меҳнати муқаррар равишда янги таҳрирдаги Меҳнат кодекси асосида тартибга солиниши учун зарур чоралар кўради.

Федерациянинг фикрича, платформа (яъни, такси агрегаторлари, етказиб бериш хизматлари, маркетплейслар ва ҳоказолар)даги бандлик рақамли технологиялардан фойдаланган ҳолда меҳнатни ташкил этиш шаклидир. Платформа ходимлари меҳнат қонунчилигида, ижтимоий, тиббий ва пенсия суғуртаси тўғрисидаги қонун ҳужжатларида назарда тутилган барча ҳуқуқ ва кафолатлар билан қамраб олиниши лозим.

Федерация ўзини ўзи банд қилганлар ва платформа ходимларининг касаба уюшмаларига бирлашиш, жамоавий музокаралар ўтказиш ва жамоа шартномаларини тузишга оид ҳуқуқлари таъминланиши зарур деб ҳисоблайди.

Касаба уюшмалари хизмат текшируви, аутстаффинг, секондмент (ходимни бошқа иш берувчига вақтинча хизмат сафарига юбориш) каби меъёрий ҳолатлар инсон қадр-қиммати, шаъни ва ғурурига путур етказмайдиган ҳолга келтириш мақсадида қайта кўриб чиқилиши лозим деб

ҳисоблайди. Шу билан бирга, ходим учун асосий иш жойида ҳам, вақтинчалик иш жойида ҳам, жамоа шартномасида, келишувида назарда тутилган ҳуқуқ ва меҳнат кафолатлари сақлаб қолиниши шарт.

Ёшларни ишга жойлаштириш соҳасида касаба уюшмалари “биринчи меҳнат шартномаси” муаммосини ҳал қилиш учун **субсидияланган бандлик кўлами** янада кенгайтирилиши, **ёш ходимларнинг шогирдлик ёки стажёрлик даврлари давомийлиги қонунан чекланиши**, **ҳақ тўланмайдиган стажёрлик таъсирчан тақиқланиши** ҳамда ишга қабул қилишда ўтказиладиган **суҳбатлашувлар тартибга солиниши** тарафдоридир.

VII. Меҳнаткашларнинг иш ҳақлари ва даромадларини юксалтиришга кўмаклашиш

Федерациянинг вазифа ва функциялари ғоят серқирра бўлса-да, **касаба уюшмаларининг ташкилот сифатидаги энг муҳим иқтисодий мақсади меҳнаткашларнинг иш ҳақлари ва даромадларини юксалтиришдан иборатдир.**

Муносиб меҳнатнинг асосий мезони – муносиб иш ҳақидир, зеро, бундай иш ҳақи меҳнаткаш ва унинг оиласи иқтисодий мустақиллигини таъминлайди, ижтимоий ҳимоя ва ижтимоий таъминот тизими учун негиз яратади, инсонга ўз саломатлигини юксак ишчанлик, жисмоний фаоллик, узоқ умрни таъминловчи даражада сақлаб туриш имконини беради, шунингдек, касбий, маданий ва маънавий ривожланиш ҳамда цивилизация ютуқларидан баҳраманд бўлиш учун шарт-шароит яратади.

Касаба уюшмалари учун **муносиб иш ҳақи тушунчаси** - мулк шаклидан қатъи назар, барча ташкилотларда асосланмирилган миқдорларда ўрнатилган ҳамда ходимнинг малака даражасига, бажариладиган ишнинг мураккаблиги, миқдори, сифатига боғлиқ ҳолда табақалаштирилган, шунингдек, кам ва кўп ҳақ олувчи ходимлар тоифалари иш ҳақлари ўртасида мақбул нисбатни таъминлайдиган **адолатли иш ҳақини англатади.**

Шундан келиб чиққан ҳолда, Федерация ва унга аъзо ташкилотларнинг келгуси даврдаги саъй-ҳаракатлари яратилган миллий маҳсулотнинг меҳнат ва капитал ўртасида адолатли тақсимланишига, **ялпи ички маҳсулот таркибида (маҳсулот, ишлар, хизматлар таннархида) иш ҳақининг улуши оширилишига** эришишга йўналтирилади.

Миллий қонунчилик ва амалиётни Халқаро меҳнат ташкилотининг Иш ҳақини ҳимоя қилиш тўғрисидаги 95-сонли Конвенцияси талабларига мувофиқлаштириш борасида изчил чоралар кўрилади.

Меҳнаткашларнинг **ҳам номинал, ҳам реал иш ҳақлари сезиларли даражада оширилишига** қаратилган ҳаракатлар давом эттирилади,

меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорини белгилаш юзасидан Ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича республика уч томонлама комиссиясининг таклифлари тизимли равишда ишлаб чиқилиши йўлга қўйилади.

Тирикчилик учун зарур энг кам миқдор бўйича Халқаро меҳнат ташкилотида эришилган уч томонлама консенсус республикамизда ҳам иш ҳақини белгилаш ва жорий этиш жараёнларида ўз ифодасини топиши лозим.

Шу боис, Федерация ва унга аъзо ташкилотлар, меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдори тирикчилик учун зарур энг кам миқдордан кам бўлмаган даражада умум белгиланиши тарафдори бўлиб, тирикчилик учун зарур энг кам миқдордан паст бўлган даромадларни фуқароларнинг солиқ солинадиган даромадларидан чегириб ташлаш ғоясини ёқлайди.

Федерацияга аъзо ташкилотлар ўз ижтимоий шерикларига аҳоли пул даромадларининг ўзгариш динамикаси, инфляцияни жиловлаш ҳамда нархлар ўсишининг салбий оқибатларини юмшатиш вазифалари билан уйғунлашган тариф ва нарх-наво сиёсатини юритишни тавсия этиб боради. **Жамоа шартномалари ва келишувларига истеъмол нархларининг ўсишига қараб ходимларнинг иш ҳақи, бошқа пуллик даромадлари индексация қилиниши тўғрисидаги қоидалар киритилишига эришилади.**

Жамоа шартномалари ва келишувлари воситасида меҳнатга ҳақ тўлашнинг **оширилган тариф коэффициентлари**, мукофотлар, қўшимча тўловлар, устамалар, компенсациялар ва рағбатлантириш тарзидаги тўловларни жорий этиш борасидаги меҳнат жамоаларининг ҳуқуқларини рўёбга чиқаришга қаратилган чоралар қабул қилинади.

Меҳнатга ҳақ тўлашнинг тариф тизимидан тарифсиз тизимларига ўтишни тегишли касаба уюшмалари, уларнинг бирлашмалари, бўлинмалари ёки бошланғич ташкилотлари билан олдиндан келишиб олинишини ҳамда ходимларнинг энг муҳим самарадорлик кўрсаткичлари (KPI)ни баҳолашга бошланғич касаба уюшмаси ташкилоти сайланма органи вакиллари жалб этилишини таъминлаш чоралари кўрилади.

Федерацияга аъзо ташкилотлар фаолиятида иш ҳақи ўз вақтида тўланишини таъминлаш, меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдори стандартларига иш берувчилар томонидан риоя этилишини назорат қилиш, иш ҳақидан қонунчиликда кўзда тутилмаган тарзда ушлаб қолишларга йўл қўймаслик, ходимларга тўланаётган ҳақ уларнинг малакасига ва меҳнат шароитларига мувофиқлигини таъминлаш, меҳнатга ҳақ тўлашда ҳаддан ташқари табақаланишни камайтириш ва камситишларга йўл қўймаслик масалалари устувор бўлиб қолаверади.

Иш берувчи томонидан иш ҳақини ва бошқа тўловларни тўлаш муддати бузилган тақдирда, уларни тўлов муддатидан кейинги кундан эътиборан то ҳақиқатда ҳисоб-китоб қилинган кунни ўз ичига олган муддатгача ҳар бир кечиктирилган кун учун қонунчиликда белгилаб қўйилган пулли компенсация билан бирга тўланиши назоратга олинади.

Жамоа шартномавий ҳужжатлар воситасида тенг аҳамиятли меҳнат учун эркаклар ва аёлларга тенг ҳақ тўлаш принципини амалга ошириш чоралари кўрилади.

Беқарор иқтисодий вазият юзага келган шароитда даромадлар кафолатларини таъминлаш мақсадида касаба уюшмалари меҳнатга ҳақ тўлашнинг тариф тизимлари кенг жорий этилиши, меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг асосий ва қўшимча қисмлари ўртасида мақбул нисбат ўрнатилиши, иш берувчи тўловга лаёқатсиз бўлганда иш ҳақи ҳимоя қилиниши, иш ҳақи учун яширин тўловларга йўл қўймаслик масалаларида муросасиз бўлади.

Федерация иш ҳақини ошириш талабларини асослаш учун статистика органлари томонидан мунтазам равишда медианалик ва модал иш ҳақини ҳисоблаш амалиётини жорий этиш таклифини киритади.

VIII. Меҳнат муҳофазаси ва гигиенаси ишларини ташкил этиш, норматив негизини мустаҳкамлаш

Ҳозирги вақтда меҳнатни ташкил этиш тизими қуйидагиларни тақозо этади:

- иш ўринларини юқори технологиялар ва хавфсизлик стандартларига мувофиқ ҳолда жиҳозлаш;

- иш вақтидан, ходимларнинг ақлий ва жисмоний салоҳиятидан самарали фойдаланишни таъминловчи хавфсиз меҳнатни меъёрлаштириш тизимларини жорий этиш;

- ходимларнинг малака даражасига қўйилган талабларга биноан уларни танлаш ва жой-жойига қўйиш;

- ходимларнинг саломатлиги сақланиши ва касбий ўсишини таъминлаш учун уларни ижтимоий ва иқтисодий жиҳатдан рағбатлантириб бориш.

Лозим даражадаги хавфсиз меҳнат шароитлари яратилмаган иш ўринлари мавжудлигини ҳисобга олиб, касаба уюшмалари зарарли (ўта зарарли) ва (ёки) хавфли (ўта хавфли) ишлаб чиқариш омилларидан холи, муносиб меҳнат шароитларига эга, жароҳатланиш ва касб касалликларига чалиниш эҳтимолини, табиий атроф-муҳитга салбий таъсирни пасайтирувчи “яшил иш ўринлари” яратилишига кўмаклашади.

Федерация ва унга аъзо ташкилотлар муносиб меҳнат шароитлари ва барқарор ривожланиш таъминланишининг зарурий шарти сифатида **экологик ва биологик хавф-хатар муаммолари ҳал этилишига, ишловчилар соғлиғига путур етказилишининг олдини олиш**, шунингдек, жароҳатланиш, ногиронлик ва ўлим ҳолатлари камайтирилиши юзасидан чора-тадбирлар амалга оширилишини ёқлайди.

Федерация, унга аъзо ташкилотлар **меҳнат муҳофазаси ва гигиенасининг** замонавий ва самарали **бошқариш тизими** жорий этилиши, атроф-муҳит, сунъий интеллект, биологик хавф-хатар, меҳнат муҳофазаси ва гигиенасининг муаммоли масалалари ечимини **ривожланишнинг устувор вазифаси деб қарайди**, ҳамда корпоратив маданиятнинг ажралмас қисмига айлантирувчи шароитлар яратилишини изчиллик билан амалга оширади.

Касаба уюшмалари меҳнат шароитлари ва муҳофазасини яхшилаш, сунъий интеллектнинг ходимлар саломатлигига, иш ўринларидаги хавфсизликка таъсири, биологик хавф-хатарни ишлаб чиқариш муҳитига таъсири, ходимлар саломатлигини муҳофаза қилиш ва мустаҳкамлаш ишлари бугунги кун талабидан ортда қолаётганини тан олади.

Мазкур соҳадаги аҳволни яхшилаш учун Федерация ва унга аъзо ташкилотлар **миллий қонун ҳужжатларини ва техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатларни янада такомиллаштириш** ҳамда меҳнат муҳофазаси ва гигиенасига оид қонун ҳужжатларига риоя этилиши юзасидан **самарали жамоатчилик назоратини давом эттириш** мақсадида:

- атроф-муҳит, сунъий интеллект, биологик хавф-хатар, меҳнат муҳофазаси ва гигиенасига оид миллий қонунчиликни халқаро меҳнат стандартларига имплементацияси жараёнида фаол иштирок этиш;

- меҳнат муҳофазасининг бошқариш тизимини ҳамда меҳнат хавфсизлиги ва гигиенаси стандартларини жорий этиш;

- меҳнат муҳофазаси ва гигиенаси бўйича тармоқ ва ҳудудий мақсадли дастурларни долзарблаштириш;

- меҳнат муҳофазаси бўйича вакиллар фаолиятини тизимли йўлга қўйиш ва рағбатлантириш;

- даволаш-профилактика озиқ-овқатлари билан таъминлаш, махсус кийим-бош, санитар кийим-бош, махсус пойабзал ва бошқа шахсий ҳимоя ва гигиена воситалари билан бепул таъминлаш стандартларини қайта кўриб чиқиш масалаларини назарда тутувчи таклифларни киритади.

Касаба уюшмаларининг **меҳнат муҳофазаси ва гигиенаси хизматини ташкил этиш ва уни кадрлар билан мустаҳкамлаш** чоралари кўрилади. Зеро, ушбу хизмат:

- иқтисодиёт тармоқлари ва ижтимоий соҳа корхоналари, ташкилотларида меҳнат муҳофазаси ва гигиенаси тизимини жорий этиш бўйича чора-тадбирлар ишлаб чиқилиши ва бажарилишига;

- иш берувчиларда меҳнат муҳофазаси ва гигиенасига оид сиёсат, мақсадлар ва тартиб-таомилларни белгилаш бўйича чора-тадбирлар комплекси амалга оширилишига;

- ходимларга зарарли (ўта зарарли) ва (ёки) хавфли (ўта хавфли) ишлаб чиқариш омиллари таъсирини камайтириш;

- меҳнат муҳофазаси ва гигиенаси, сунъий интеллект, экология ва биологик хавф-хатарга оид халқаро амалиётни ўрганиш, малака ошириш ва қайта тайёрлаш курсларида ўқиш ҳамда тажриба алмашиш учун ривожланган давлатларнинг касаба уюшмалари марказларига ташрифларни уюштириш ишларига жавоб беради.

Федерация ва унга аъзо ташкилотлар **атроф-муҳит, меҳнат муҳофазаси ва гигиенаси (HSE – Health, Safety and Environment)** йўналиши бўйича:

- ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисалар ва касб касалликларининг олдини олиш,

- “яшил” иқтисодиётга ўтишда, “яшил” иш ўринлари яратиш,

- сунъий интеллектнинг ходимлар саломатлигига, иш ўринларидаги хавфсизликка таъсирини камайтириш,

- ходимлар саломатлигини мустаҳкамлаш превентив тадбирларини белгилаш борасида амалга оширилаётган ишлар юзасидан тажриба алмашиш мақсадида, хорижий ва халқаро касаба уюшмалари бирлашмалари билан ҳамкорлик ўрнатади.

Федерация республикада экологик вазият, биологик хавф-хатар, сунъий интеллектнинг иш ўринларига таъсири, меҳнат муҳофазаси ва гигиенаси, ходимлар саломатлиги маданиятини ошириш йўналишида касаба уюшмалари фаолияти доирасидаги ишлар аҳволини таҳлил қилиб боришни давом эттиради.

IX. Аҳолининг кам таъминланган қатламларининг, аёллар, кексалар ва ёшларнинг ижтимоий ҳимояси

Касаба уюшмалари “Ўзбекистон – 2030” стратегиясини амалга оширишга оид Давлат дастурларини шакллантириш ва бажаришда фаол иштирок этади.

Федерация ва унга аъзо ташкилотлар меҳнаткашларни ишсизлик, касаллик, ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодиса, ногиронлик, кексалик

ва ҳоказолар билан боғлиқ **ижтимоий қалтисликлардан ҳимоя қилиш тизимини** ривожлантириш ва такомиллаштиришга кўмаклашади.

Касаба уюшмалари ижтимоий ҳимоя тизими барча учун тааллуқли бўлишини, бандлик мақомидан қатъи назар, барча ходимлар, шунингдек, уларнинг оила аъзолари тегишли нафақалар ва ёрдам билан қамраб олинишини ёқлайди.

Федерация бундан буён ҳам хотин-қизлар манфаатларини ҳимоя қилиш, ҳукуматнинг хотин-қизларни кўллаб-қувватлаш тизимини кучайтириш, уларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини таъминлаш, ижтимоий, иқтисодий, сиёсий фаоллигини ошириш ва гендер тенгликни таъминлаш борасидаги ишларига кўмаклашади.

Федерация аъзо ташкилотлар билан ҳамкорликда хотин-қизларни касаба уюшмаларига кенг жалб қилиш ишларини давом эттиради, ўз сайлаб қўйиладиган раҳбар органларида хотин-қизлар вакиллигини оширишга, касаба уюшмалари сиёсатида, шу жумладан, кадрлар ва фаолларни ўқитиш ишларига гендер муаммолари тўлиқ интеграция қилинишига интилади.

Жамоа шартномалари ва келишувларида ишга қабул қилиш ҳамда хизмат бўйича кўтаришда хотин-қизлар ва эркаклар учун тенг ҳуқуқ ҳамда имкониятларни яратиш, улар меҳнатига ҳақ тўлашда нотенгликни бартараф этиш масалалари назарда тутилади.

Федерация бундан буён ҳам Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ёшлар маънавиятини юксалтириш ва уларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш бўйича бешта муҳим ташаббус”ига оид дастурлардан келиб чиқиб, ёшлар ва хотин-қизлар манфаатларини ҳимоя қилади.

Шу жумладан:

- Ёшлар учун алоҳида йўналтирилган “Ёш мутахассис ҳимояси” механизми жорий этилади;

- “Устоз-шогирд” дастурлари ривожлантирилади;

- Ёшлар учун янги иш ўрнига қабул қилишда меҳнат шартномаларини тўғри ва тўлиқ расмийлаштириш бўйича инфографика ва мобил гидлар тайёрланади;

- “Ёшлар учун ҳуқуқий маслаҳат” онлайн платформаси ишга туширилади;

- “Ёш IT-лидерлар” дастури жорий этилади;

- “Ёшлар учун лидерлик мактаби” - иқтидорли ёш кадрларни аниқлаш ва ривожлантириш мактаби ташкил этилади.

Федерация “Саховат” ва “Мурувват” уйларида яшаётганлар, ёлғиз кексалар, уруш ва меҳнат фахрийлари аҳволини яхшилаш, уларга моддий ва маънавий кўмак чоралари қўлланилиши учун касаба уюшмалари имкониятларини фаол ишга солади, “Инсон қадри учун, инсон бахти учун!” деган олийжаноб мақсадни амалга оширишда фаол иштирок этади.

Федерация, унга аъзо ташкилотлар меҳнат кишиси манфаатлари йўлида **пенсия таъминотини такомиллаштириш**, пенсия миқдори янада оширилиши, пенсия билан аввалги иш ҳақи ўрнини қоплаш коэффициенти 40-45 фоиздан кам бўлмаган даражагача кўтарилишига кўмаклашади.

Федерация пенсия тизими ислоҳотларини албатта фуқаролар ва кенг жамоатчилик фикрини инобатга олган ҳолда прогрессив тарзда амалга оширишни ёқлаб чиқади.

Федерация ёлғиз кексалар, уруш ва меҳнат фахрийлари аҳволини ва пенсия таъминотини яхшилаш, уларга моддий ва маънавий кўмак чоралари қўлланилиши учун касаба уюшмалари имкониятларини фаол ишга солади. Шу билан бир қаторда жамоа келишувлари ва шартномалари орқали кам таъминланган оилаларга, кўп болали оилаларга, пенсионерларга моддий ёрдам кўрсатиб борилади.

Федерация Ҳукуматнинг оналар ва болалар ўлимини қисқартириш, соғлом болаликни таъминлаш, соғлом ва фаол кексаликни таъминлаш йўналишида олиб бораётган сиёсатини қўллаб-қувватлайди.

Х. Ходимларнинг маънавиятини юксалтириш, уларни оммавий тарзда жисмоний тарбия ва спортга жалб қилиш ва соғломлаштириш

Федерация ва унга аъзо ташкилотлар жамиятда ижтимоий-маънавий муҳит барқарорлигини таъминлаш, меҳнаткашлар ўртасида мамлакатимизда амалга оширилаётган **ислоҳотларнинг мазмун-моҳиятини тарғиб қилиш**, уларнинг бўш вақтларини сермазун ўтказиш, дам олдириш ва соғломлаштиришда фаол иштирок этади.

Федерация маънавий-маърифий ислоҳотларни амалга ошириш ҳамда эзгулик ва инсонпарварлик тамойилига асосланган **“Янгиланаётган Ўзбекистон: Миллий тикланишдан – миллий юксалиш сари”** ғоясини кенг тарғиб этиш орқали жамиятда соғлом дунёқараш ва бунёдкорликни умуммиллий ҳаракатга айлантириш ишларида тизимли иштирок этади, касаба уюшмаси аъзолари ўртасида маънавий-маърифий йўналишдаги ишлар самарадорлигини янада оширади.

Маънавият ва маданиятни юксалтириш, спартакиадалар, фестиваллар, халқ ижодиёти кўرғазмалари ва бошқа тадбирлар ўтказилиши давом эттирилади.

Меҳнат жамоаларида ходимларнинг бўш вақтларини сермазмун ўтказиш, маданий ҳордиқ чиқаришларини таъминлаш, маънавиятини юксалтириш мақсадида уларнинг театр, концерт ва музейларга ташрифлари тизимли ташкил этиб борилади.

Инсон капиталини мустаҳкамлаш, жисмоний тарбия ва спортни ривожлантириш йўлидаги инвестицияларни кўпайтиришга кўмаклашиш учун касаба уюшмалари салоҳиятидан кенг фойдаланилади.

Федерацияга аъзо ташкилотлар аҳолининг ижтимоий заиф қатламлари ҳам маданий кадриятлардан баҳраманд бўлишларига, халқ ҳаваскорлик ижодиёти ва оммавий жисмоний тарбия ҳаракати ривожланишига катта эътибор қаратади. Касаба уюшмаларининг ижобий имижини шакллантириш мақсадида меҳнатдаги ютуқлар ҳамда санъатнинг турлари бўйича энг яхши асарлар учун **касаба уюшмалари мукофотларини** таъсис этиш ишлари, спартакиадалар ва мусобақалар ўтказиш амалиёти давом эттирилади.

Меҳнаткашлар ва уларнинг оила аъзоларини **маданий дам олдириш** ҳамда **соғломлаштириш, шунингдек, экологик, тиббий ва зиёрат туризмни ривожлантириш** чоралари кўрилади. Федерация, унга аъзо ташкилотлар **“Янги Ўзбекистон бўйлаб саёҳат қил!”** дастури доирасида ички туризмни ривожлантиришда фаол иштирок этади.

Меҳнат жамоаларида **соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш**, ишловчиларни **“ходимлар гимнастикаси”**га, спортнинг оммавий турлари бўйича **мусобақалар** ўтказишга кенг жалб қилиш ишлари амалга оширилади.

Экологик вазиятни барқарорлаштиришга қаратилган **“Яшил макон”** умуммиллий лойиҳасида иштирок этилади.

Баркамол авлодни тарбиялаш йўлида ўсмирлар ва қизларни спорт билан шуғулланишга кенгроқ жалб қилиш ва бунинг учун муносиб шароитларни яратиш мақсадида **болалар-ўсмирлар спорт мактаблари фаолияти янада ривожлантирилади.**

Мамлакат иқтисодиёти ривожига ҳисса қўшаётган, барча тармоқ ташкилотлари узлуксиз ишлашини таъминлаш, ташкилотларда соғлом муҳит яратиш мақсадида ходимлар ва уларнинг оила аъзолари соғломлаштириб борилади.

Ҳар йили ўрнатилган квотага биноан ишлайдиган кексалар, ишлайдиган кам таъминланган, кўп болали, олис ва чекка ҳудудларда, мураккаб иқлим шароитида яшовчи оилаларнинг аёллари, фарзанд кўрмаган ёш оилаларнинг ишлайдиган аъзолари ва иқтидорли ёшлар касаба уюшмалари тизимидаги санаторийларда бепул соғломлаштирилади.

Ходимлар ва уларнинг оила аъзоларини соғломлаштириш, тиббий туризмни ривожлантириш мақсадида, янги санаторийлар қуриш,

мавжудларида даволаниш ва дам олиш учун жаҳон стандартларига мос шароитлар яратиш, уларни замонавий тиббий ускуналар билан жиҳозлаш, ўринлар сонини кўпайтириш орқали мамлакатимиз аҳолисини соғломлаштириш салмоғи оширилади.

Болалар ва ўсмирларни жисмонан соғлом қилиб вояга етказиш мақсадида болалар ва ўсмирлар спорт мактаблари фаолиятини ривожлантириш, спорт турларини кўпайтириш, ёш авлодларни спорт мактабларига кўпроқ жалб қилиш ҳамда уларнинг спорт билан шуғулланишлари учун муносиб шарт-шароитлар яратиш чоралари кўрилади.

XI. Касаба уюшмалари фаолиятини рақамлаштириш ва сунъий интеллект технологияларини жорий этиш

Касаба уюшмалари фаолиятини рақамлаштириш меҳнаткашларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, ташкилот фаолиятини самарали бошқариш ва уларнинг меҳнат шароитларини яхшилаш учун муҳим қадам ҳисобланади.

Рақамли технологиялар инфратузилмаси ривожлантирилади, барча ҳудудий ва тармоқ касаба уюшмалари ташкилотлари юқори тезликдаги интернет тармоғи билан таъминланади, замонавий серверлар, компьютер техникалари ва ахборот хавфсизлиги тизимлари жорий этилади.

Келгуси даврда электрон ҳужжат айланмасига тўлиқ ўтилади. Электрон ариза, мурожаат ва шикоятларни қабул қилиш ва назорат қилиш тизими жорий этилади. Қарорлар, фармойишлар ва низомлар электрон форматда юритилади.

Бутун республика бўйича ягона рақамли касаба уюшмалари платформаси жорий этилади ҳамда барча ташкилотлар ва ходимлар қамраб олинади.

Федерациянинг молиявий-ҳўжалик фаолияти, шу жумладан аъзолик бадаллари ва ижтимоий суғурта тўловлар тушуми билан боғлиқ бўлган барча жараёнлар комплекс интеграллашган ахборот тизими асосида автоматлаштирилади. Мобил иловалар орқали касаба уюшмалари аъзоларига хизмат кўрсатиш ташкил этилади.

Федерациянинг барча бўғинлари раҳбар ходимлари учун ўзларининг хизмат ваколатлари доирасида асосланган қарорлар қабул қилишлари учун тезкор ва ишончли таҳлилий маълумотларни етказиб турувчи ахборот-таҳлили (data analytics) ва сунъий интеллект (AI) технологиялари жорий этилади. Меҳнаткашларга меҳнат ҳуқуқлари ва касаба уюшмалари фаолияти ҳақида маслаҳат берувчи чат-ботлар ва AI маслаҳатчилар ишлаб чиқилади.

Ахборот технологиялари инфратузилмасининг ажралмас қисми бўлган ва уни замон талабларига мос ҳолда ривожланиши ва такомиллашиб боришини ташкиллаштириб турувчи Федерациянинг Ахборот

технологияларини жорий этиш ва ривожлантириш бўлими тузилмаси ва унинг фаолияти такомиллаштирилади.

Касаба уюшмалари ходимлари ва аъзолари учун рақамли технологиялар бўйича мунтазам ўқув курслари ташкил этилади. Онлайн таълим платформалари ишлаб чиқилади ва улар орқали малака ошириш имконияти яратилади.

Федерация миқёсида ахборот хавфсизлигини, шу жумладан ахборот тизимларида айланаётган ва маълумотлар базасида сақланаётган ахборотлар ҳимоясини таъминлаш, замонавий киберхавфсизлик чоралари кўрилади.

“Электрон касаба уюшмалари”ни ривожлантириш доирасида шаффофликни таъминлаш ва аҳолининг санаторийларда саломатлигини яхшилаш учун уларга қулайликлар яратиш мақсадида “Онлайн йўлланма” дастури такомиллаштирилади.

XII. Тизимда молиявий интизомни янада мустаҳкамлаш, моддий-техника базасини мустаҳкамлаш

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясида молиявий йўналишдаги амалдаги меъёрий ҳужжатлар қайта кўриб чиқилади.

Барча бўғиндаги касаба уюшмалари ташкилотлари томонидан касаба уюшмаси бюджети маблағлари тушуми ва улардан мақсадли ва самарали фойдаланиш юзасидан доимий таҳлил ва назорат олиб борилади, тафтиш комиссиялари фаолияти самарали ташкил этилади.

Айни пайтда, бошланғич ташкилотлар ихтиёрида қолдириладиган маблағларни тасдиқланган смета асосида сарфлаш имкониятлари кенгайтирилади.

Тизимдаги мавжуд санаторийларда дам олувчилар учун қулай шарт-шароит яратиш мақсадида манзилли дастурларга асосан режали қурилиш-таъмирлаш, замонавий тиббий асбоб ускуналар билан жиҳозлаш ишлари молиялаштирилади.

Касаба уюшмалари аъзоларини соғломлаштириш қамровини кенгайтириш мақсадида ўринлар сонини кўпайтириш, янги санаторийлар ташкил этиш ишлари молиялаштирилади.

Ходимларни ишдан узилмаган ҳолда спорт билан шуғулланишлари ҳамда саломатликларини янада мустаҳкамлаш мақсадида янги спорт мажмуаларини қуриш ишлари давом эттирилади.

XIII. Жамоатчилик билан алоқаларни мустақкамлаш, касаба уюшмалари фаолиятининг устувор йўналишларида амалга ошириладиган ишлардан кенг жамоатчиликни хабардор этиш

Федерация ва унга аъзо ташкилотлар ҳамда жамоатчилик ўртасида ўзаро манфаатли алоқаларни янада ривожлантириш орқали мамлакатимиз жамоатчилик фикрида касаба уюшмаларини меҳнаткашлар манфаатларини ифода этувчи ва собит туриб ҳимоя қилувчи ташкилот сифатидаги ижобий имижини янада мустақкамлаш ишлари давом эттирилади.

Муштарийлар, тингловчилар ва фойдаланувчиларнинг турли қатламлари эътиборига касаба уюшмалари фаолиятининг устувор йўналишларида, шунингдек ижтимоий мулоқот механизмларини такомиллаштириш борасида амалга ошириладиган тизимли ишлар тўғрисидаги ахборотлар етказилишининг янада самарали услубларини излаш ва ўзлаштириш борасидаги ишлар кучайтирилади.

Федерацияга аъзо ташкилотлар мавжуд босма ва электрон оммавий ахборот воситаларини, шу жумладан, ижтимоий тармоқларни қўллаган ҳолда муносиб меҳнат кадриятларини ҳимоя қилади, ишчи инсон ҳурматини ҳар томонлама тарғиб этади.

Федерация аъзо ташкилотлар ва ҳудудий бирлашмалар билан ҳамкорликда ахборот дастурлари, нашр лойиҳаларини ишлаб чиқиш ва амалга оширишни давом эттиради. Брифинглар ва матбуот анжуманларини ўтказиш, миллий ва халқаро матбуот анжуманларида, шунингдек, республика ва маҳаллий телеканалларда ташкил этиладиган туркум кўрсатувларда касаба уюшмалари етакчиларининг иштирокини таъминлаш амалиёти янада фаоллаштирилади.

Давлат ҳокимияти ва бошқаруви органларининг, фуқаролик жамияти институтларининг ахборот хизматлари ҳамда маҳаллий ва хорижий оммавий ахборот воситалари билан ҳамкорлик алоқалари кучайтирилади.

Федерация ва аъзо ташкилотлар раҳбарларининг мақолалари, касаба уюшмалари, уларнинг бўлинмалари ва бошланғич ташкилотлари фаолиятига оид чиқишлар Ўзбекистон ва хорижий мамлакатларнинг веб сайтлари ҳамда нашрларида мунтазам жойлаштириб борилади.

Меҳнаткашлар билан интерактив мулоқот ўрнатиш мақсадида энг оммавий ижтимоий тармоқларда Федерация саҳифаларини юритиш ишлари давом эттирилиб, бунда ёшларга тааллуқли интернет аудитория билан ишлашга алоҳида эътибор қаратилади.

Федерация ўзининг нашриёт мажмуаларини, электрон ва босма оммавий ахборот воситаларини ривожлантириш, уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ишларини давом эттиради.

Нусхасини кўпайтириш ва масс-медиа бозорида рақобатбардошлигини ошириш мақсадида Федерациянинг босма нашрлари **“Ишонч”** ва **“Ишонч-Доверие”** газеталарининг моддий-техник базаси ва ижодий салоҳияти мустаҳкамланади.

XIV. Касаба уюшмаларини ташкилий жиҳатдан мустаҳкамлаш, кадрлар салоҳиятини ошириш

Федерацияга аъзо ташкилотларнинг ўзаро ва Федерациянинг ҳудудий Кенгашлари билан ҳамкорлигини янада юқори даражага олиб чиқиш, касаба уюшмалари олдида турган вазифаларни ҳал қилишда ҳаракат бирлигини таъминлаш Федерацияни ташкилий жиҳатдан мустаҳкамлашнинг муҳим шартларидан бири бўлиб қолади.

Мамлакатимизда тадбиркорликни ривожлантириш, норасмий иқтисодиёт кўламини қисқартириш соҳасида олиб борилаётган ишларни эътиборга олган ҳолда **хусусий сектор корхона, ташкилотлари ходимларини касаба уюшмаларига жалб этиш энг муҳим устувор йўналишлардан бири бўлиб қолади.**

Федерация бандликнинг янги шаклларида (масофавий иш, платформа бандлиги, ўзини-ўзи банд қилиш) меҳнат қилаётганларни касаба уюшмаларига бирлаштиришнинг янги механизмларини излаб топиш ва йўлга қўйишда аъзо ташкилотларга ҳар томонлама кўмаклашади.

Ушбу йўналишдаги ишлар самарасини ошириш мақсадида касаба уюшмалари фаолиятига доир **норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш юзасидан таклифлар тайёрланиб, мутасадди ташкилотларга тақдим этилади.**

Касаба уюшмасига аъзолик афзалликларини асослаш соҳасидаги ишлар самарасини оширишда Федерация **аъзо ташкилотлар ва ҳудудий Кенгашларга доимий равишда услубий ва амалий ёрдам кўрсатиб боради.** Шу билан бир қаторда **“Касаба уюшмалари картаси”га қатъий амал қилинишини йўлга қўйиш ва назорат қилиш механизми ишлаб чиқилади.**

Федерация аъзо ташкилотларнинг **ўз ташкилий тузилмасини такомиллаштириш** борасидаги асосланган таклифларини, жумладан молиявий имкониятлардан келиб чиқиб ҳудудий бўлинмаларини ташкил этишга қаратилган саъй-ҳаракатларини қўллаб-қувватлайди.

Фаолиятини норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар, Федерация ва аъзо ташкилотлар уставлари асосида тўғри йўлга қўйишда **бошланғич ташкилотларга амалий ва услубий ёрдам кўрсатиш ишлари тизимли равишда давом эттирилади.**

Бошланғич ташкилотлар ҳисобини юритишнинг электрон тизими фойдаланиш учун янада қулай бўлишини таъминлаш мақсадида

такомиллаштирилади, тизимга республиканинг энг чекка ҳудудларидан ҳам кириш имконияти яратилади.

Барча даражадаги касаба уюшмалари ташкилотлари раҳбарларининг фаолиятига баҳо беришда улар томонидан **ижро интизомига риоя этилиши, Федерация ва аъзо ташкилотларининг уставлари, коллегиял органлари қарорлари бажарилишининг таъминланиши асосий мезонлардан бири бўлиб қолади.**

Касаба уюшмалари ҳаракатининг бугунги кундаги ривожланиши хусусиятлари ва қўйилган вазифаларни самарали ҳал қилиш зарурияти касаба уюшмалари кадрлари ҳамда фаолларининг касбий ва ташкилотчилик қобилиятларига кучайтирилган талаблар қўймоқда.

Касаба уюшмалари етакчилари нафақат билим ва кўникмаларга эга бўлишлари, балки уларни замон талабларидан келиб чиқиб амалиётда қўллай олишлари муҳим аҳамият касб этмоқда.

Шундан келиб чиқиб касаба уюшмалари ўқуви тизимини такомиллаштириш, жумладан Федерациянинг Малака ошириш институтида кадрлар ва фаолларни ўқувлар билан қамровни икки баробар ошириш, мустақил малака ошириш (масофавий таълим) тизимининг кўламини кенгайтириш чоралари кўрилади.

Сифатли кадрлар захирасини шакллантириш, захирага киритилган кадрларни билим ва касбий кўникмаларидан келиб чиқиб **раҳбарлик лавозимларига тавсия этишга асосланган кадрлар сиёсати изчиллик билан давом эттирилади.**

Касаба уюшмаси органларига ходимларни ишга олиш даврида коррупция, таниш-билишчилик ва манфаатлар тўқнашувини олдини олиш механизми жорий этилади.

XV. Халқаро фаолият

Халқаро касаба уюшмалари ҳаракатидаги **ўз нуфузини янада мустаҳкамлаш, Ўзбекистон касаба уюшмалари тажрибасини тарғиб қилиш** борасидаги ишлар Федерация ва унга аъзо ташкилотлар халқаро фаолиятининг бош йўналиши бўлиб қолади.

Касаба уюшмалари барча халқаро ташкилотлар майдонида ҳамкорлик қилишда, халқаро касаба уюшмалари ҳаракати тенденцияларини баҳолашда ўзларининг суверен ҳуқуқига эга бўлган ҳолда ўз манфаатларидан келиб чиқадилар.

Халқаро касаба уюшмалари конфедерациясининг тўла ҳуқуқли аъзоси сифатида Бутуневропа касаба уюшмалари минтақавий кенгаши, Касаба уюшмалари Умумконфедерацияси, Туркий мамлакатлар касаба уюшмалари ташкилотининг коллегиял органларида ўз вакиллари сонини

кенгайтириш, ушбу халқаро бирлашмалар билан конструктив ва ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантириш, улар эълон қиладиган глобал кампанияларда фаол иштирок этиш ишлари Федерациянинг мазкур йўналишдаги стратегик мақсадлари ҳисобланади.

Шу билан бирга **Шанхай ҳамкорлик ташкилоти** мамлакатлари, **шунингдек, Жанубий-Шарқий Осиё, Африка ва Европанинг** айрим мамлакатларининг касаба уюшмалари марказлари билан икки томонлама муносабатларни йўлга қўйиш Федерациянинг устуворликлари қаторида кўрилади.

Халқаро меҳнат ташкилоти ва унинг бўлинмалари билан фаолиятнинг барча йўналишларида ҳамкорликни янада кенгайтириш, улар томонидан ташкил этиладиган тадбирлар ва лойиҳаларда мунтазам иштирок этиш ишлари ҳам устувор вазифа ҳисобланади. Халқаро меҳнат ташкилотининг Меҳнаткашлар фаолияти бўйича бюроси (ACTRAV) билан ҳамкорлик қилиш, унинг тавсияларини бажаришга алоҳида эътибор қаратилади.

Постсовет мамлакатларининг касаба уюшма марказлари билан конструктив ҳамкорликни ривожлантириш ишлари сўзсиз устуворлик касб этади. Ҳамкорлар билан биргаликда **Марказий Осиё мамлакатлари касаба уюшмалари кенгаши доирасида биргаликдаги фаолият** изчил давом эттирилади. Минтақа миқёсида касаба уюшмаларининг ҳудудлар ва тармоқлараро ҳамкорлиги институционал жиҳатдан ривожлантирилади.

Федерация тармоқ касаба уюшмаларига хорижий мамлакатларнинг турдош касаба уюшмалари билан **икки томонлама ўзаро манфаатли алоқаларни, Ўзбекистонга дўстона муносабатда бўлган касаба уюшмалари Глобал федерациялари билан конструктив ҳамкорликни йўлга қўйиш ишларида амалий ва услубий ёрдам кўрсатишни давом эттиради.**

Шу билан бир қаторда, Федерация ва унга аъзо ташкилотлар ноҳолис сохта халқаро коалициялар ва трансмиллий корпорациялар манфаатларини кўзлаб иш кўрувчи ноҳукумат ташкилотлар томонидан билдириладиган **бир ёқлама танқид ва бўҳтонларга қарши бундан буён ҳам қатъий равишда курашаверади.**

2025 йил 1 ноябрда Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг IX Курултойида қабул қилинган.